

Flemming Bech har på tværs af flere kommuner arbejdet i idræts- og foreningslivet i 40 år. Her ser han flere problematiske kulturændringer, der påvirker de unges sundhed.
Foto: Linda Kastrup

Idrætsleder: Frivillige og forældre skal aktiveres, hvis fedmeepidemi skal bremses

Af Rasmus Ove rapo@berlingske.dk

Flemming Bech har set kulturen ændre sig, og det kan have medvirket til den voksende fedmeepidemi. Nu kan han blive en del af et storstilet projekt, der skal vende skuden en af hovedstadsområdet mest overvægtige kommuner.

Hvad får jeg ud af det?«
Et svar, Flemming Bech i stigende grad hører fra forældre, når der bliver spurgt om hjælp i foreningslivet. Et billede, der ifølge ham beskriver et presset foreningsliv og en haltende frivillighed, mens fedmen bogstavelig talt vokser år for år.

Men har du børn i en af kommunerne i Region Hovedstaden, kommer der nye boller på suppen. Nu tages en metode i brug, der endnu ikke er brugt i Danmark, og som har skabt resultater i Holland.

Med millioner i bagagen til Ishøj og én milliard fra både den tidligere S-regering og Novo Nordisk Fonden bag sig vil det nyetablerede Center for Sundt Liv og Trivsel i et partnerskab med Ishøj Kommune forsøge at sikre sundere børn med tiltag på samfundsniveau, der skal løse en kompleks problemstilling.

Hvad der konkret skal ske i kommunen, skal de to parter finde ud af i fællesskab, men præmissen er, at de vil se på hele systemet omkring børn og unge - ikke kun fokusere på enkeltindsatser som kost eller motion, det enkelte barn eller den enkelte forælder.

Som leder af Ishøj Idræts & Fritidscenter og Ishøj Svømmehal har Flemming Bech dog et bud på, hvor man blandt andet kan sætte ind. Gennem 40 års arbejde med sundhed og

foreningsidræt ser han flere store udfordringer, der skal løses, hvis der skal ske forandringer. Dette gælder i Ishøj såvel som alle landets andre kommuner.

Og her bærer blandt andre forældrene et ansvar.

Stor kommune

Flemming Bech oplever hverken manglende sportsfaciliteter eller velvilje fra kommunen som værende udslagsgivende for den store andel af overvægtige i Ishøj Kommune.

»Sat på spidsen: Vi mangler ikke faciliteterne, men folk, der bruger dem. Der er masser af plads,« fortæller Flemming Bech.

I både ind- og udskolingen har Ishøj Kommune markant flere overvægtige end landsgennemsnittet.

Sammenlignet med landsgennemsnittet står det særligt skidt til blandt udskolings eleverne, hvor 26,7 procent i 2023 var moderat og svært overvægtige, hvilket er 7,6 procentpoint højere end landsgennemsnittet. Dette skal endda ses i lyset af, at der faktisk har været et massivt fald i andelen af overvægtige fra 2022 til 2023.

Andelen af overvægtige stiger i Danmark, hvor mere end 900.000 danskere nu har krydset bmi-grænsen på 30, hvilket kategoriserer dem som svært overvægtige.

Da Flemming Bech var barn, tog hans forældre ham under armen og introducerede ham for idræt- og foreningslivet.

Som barn hjalp han til, og det var vejen ind til et langt arbejdsliv med idræt og foreningsliv, hvor han i 40 år arbejdede i Helsingør Kommune, hvor han blandt andet var daglig leder for idrætsanlæggene.

»Jeg var 40 år der, så nu må jeg tage 40 år her,« siger han storgrinende.

I sine 40 år har han oplevet en markant kulturændring. Netop denne kultur skal genskabes, hvis fedmekurven skal knækkes i løbet af de næste 40.

Særligt på to områder mærker han en forandring, der i sidste ende påvirker børn og unges sundhed og trivsel.

Forældre engagerer sig ikke på samme måde i foreningslivet, hvor velviljen over for at bidrage til det frivillige arbejde er støt faldende.

»Vi mærker jo tydeligt, at der ikke er folk til at hjælpe, som der var før i tiden. Det vil sige, at foreningerne har svært ved at få dagligdagen til at fungere. Det kan både være for børn og for de voksne,« siger Flemming Bech.

Hvad betyder det i sidste ende for de unge, der gerne vil idrætten?

»Så er der jo ikke nogen til at træne dem og køre dem til kampe,« siger han.

I sidste ende kan det ifølge Flemming Bech påvirke foreningerne i sådan en grad, at mulighederne for sport i foreningslivet forringes, hvilket påvirker de unges sundhed negativt.

En ting er deres manglende velvilje over for at hjælpe til i foreningerne, en anden ting er deres evne til at præsentere deres børn for sport og foreningslivet.

Mærker du ligefrem en udvikling, hvor forældre er blevet dårligere til at præsentere børnene for de muligheder, der er?

»Ja. Helt klart. Det kan jeg se overalt. Jeg ved ikke, om det er fjernsynet, eller om forældrene er mere travle med arbejdslivet. Jeg kan bare se, at der bliver færre og færre,« siger han.

Men i hvor høj grad er det forældrenes ansvar. Har de en rolle, når det kommer til børns sundhed?

»Forældrene har helt klart en rolle, synes jeg. Hvis man får dem ind som børn, så vil det nok følge dig resten af livet, at man får den her succesoplevelse og kammeratskabet med andre børn.«

Nyt stort partnerskab

Netop forældrene og foreningerne kommer også til at spille en rolle i det projekt, som Ishøj Kommune nu sætter i gang med Center for Sundt Liv og Trivsel, der er oprettet for at fremme sund vægt og trivsel blandt alle børn og unge i Danmark.

Partnerskabet har fundet inspiration i blandt andet Holland, hvor man har arbejdet med systemorienterede og sundhedsfremmende tiltag i en række områder og kommuner, og hvor det er lykkedes at knække kurven af overvægt blandt børn og unge.

En præmis for samarbejdet er, at ingen konkrete indsatser og handlinger er besluttet på forhånd.

»Vi kommer ikke med én konkret løsning. Der har været prøvet rigtig meget uden effekt på den lange bane. Mange aktører har udtænkt og afprøvet forskellige initiativer, som de prøver i en setting, men som måske ikke fungerer af forskellige årsager. Så nu prøver vi noget andet. Nu prøver vi et partnerskab, hvor vi ser på dette hele system omkring børn og unge - og hvor vi skal have mange med i lokalsamfundet for at se, hvordan vi i fællesskab kan lave nogle ændringer,« siger Teresa Holmberg.

Dog var forbedrede muligheder for bevægelse, nytænkning af rammer for sundhed og trivsel på skoler og i børnehaver, optimeret samarbejde på tværs, styrkelse af foreningslivet og involvering af erhvervslivet alle ideer, der blev diskuteret i Berlingskes dialog med makkerparret.

»Nu starter dialogen. Vi skal i dialog med borgere, forældre, virksomheder og foreninger. Det, man først og fremmest vil mærke, er, at der nu bliver sat en masse samtaler i gang,« siger borgmester i Ishøj Kommune Merete Am-disen (S), der særligt fremhæver foreningerne.

»Noget, jeg håber spiller en stor rolle, er vores foreningsliv, som i den grad blødte medlemmer under corona, og der er vi godt i gang med at trække flere unge ind i Foreningsdanmark,« siger hun.

Står det til Flemming Bech, skal det ske i samarbejde med forældrene.

»Hvis det her skal løses, så er indgangsbilletten at få fat i forældrene. Det er ikke nok at få fat i børnene. Vi skal virkelig have de her forældre ud af busken og sige, at nu skal jeres børn ud og røre sig,« slutter Flemming Bech.